

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Danmarks Krønike af Saxo Grammaticus. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Danmarks Krønike af Saxo Grammaticus. Første Deel", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 179. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1818_335A_1-txt-shoot-idm6567.pdf (tilgået 17. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Amlet og Viglet.

Da nu Amlet havde taget sin Stiffader af Dage, tvivlede han om, hvad hans Landsmænd vilde dømme om den Gierning, og besluttede at holde sig skjult, indtil han saae, hvad den grove Almue vilde tage sig for.

Strax i Morgen-Stunden strømmede Folk fra Nabo-Laget sammen, for at see hvad det var for en stor Ildebrand der havde været om Natten, og de fandt da Salen lagt i Aske.

De ragede nu op i det lunkne Gruus, for at see, om de ikke kunde finde noget Tegn til hvad der havde voldt Ildebranden; men det er ikke med Ilden som med Tyven, den taget Veien med sig; og Alt hvad man fandt, var nogle ukiendelige Stumper af forbrændte Kroppe. Fenges Liig fandt man derimod, hvor det laae giennemboret, med det blodige Sværd ved Siden, og Indtrykket, som dette Syn gjorde paa Tilskuerne, 180 var meget forskielligt, thi Somme gav strax deres Harmes Luft, Somme sørgede eller glædede sig i Stilhed, Nogle jamrede sig over Drottens Død, og Andre hoverede over den grumme Broder-Morders Fald. Da Amlet saae, at Folket teede sig saa roligt, forlod han frimodig sit Skjul, tog med sig hvem han vidste havde især beholdt hans Fader i kiærligt Minde, gik frem paa Thinget, og holdt en Tale til Folket.

Høvdinger! sagde han, ei kan Synet af denne Elendighed røre Nogen, som rørdes ved Horvendels sørgelige Udgang af Verden; eder siger jeg, som bevarede eders Troskab mod Kongen, eders Kiærlighed til Faderen, kan det Nærværende ei røre! Det er jo en Misdæders, ingen Konges Liig I see i Dag, og kan da dette Syn vel kaldes sørgeligt, ved Siden af hiint, I saae, da vor Konge laae ynkelig slagen af den nederdrægtigste, Broder vil jeg ikke sige, men Broder-Morder! Ja, med disse eders Øine, fulde af Taarer, saae I Horvendels Legeme dødt, mishandlet, skjult med Saar, og hvorfor uddrev vel hin hjerteløse Bøddel saa herlig en Aand af sin Bolig, uden for med det Samme at gjøre Friheden fredløs i Hjemmet! eller var det maaskee ikke en og samme Haand, som lagde Horvendel i Graven og eder i Lænker! Kan da vel Nogen være saa afsindig, at lade den grusomme Fenges Ihukommelse fortrænge den kiærlige Horvendels! O! mindes dog Horvendel! hvor livsalig han omgikkes, hvor retfærdig han styrede, hvor ømt han elskede eder! Kommer ihu, at det var Tyrannen, som røvede eder den retfærdigste Konge, Broder-Morderen, som anmassede sig eders milde Faders Sæde, for at besudle det, for at besmitte Alt, med Udaad vanære Fædrenelandet, bøie Retten, røve Friheden, gjøre Aaget svart paa eders Nakke! Og al denne Ulykke, see nu er den forbi, nu da I see Broder-Morderen ligge hist paa sine Gierninger, sønderknuset af sine egne Forbrydelser!

181 Hvor er da nu den Uforstandige, der kan betragte Velgierningen som en Misgierning! Hvem kan ved Sands og Samling sørge over, at Skielmen faldt i Graven, som han grov saa onskabsfuld! hvem tør beklage, at det Spir er brækket, som kun var en Bøddel-Øxe, hvem vil græde over, at Landet mistede en Herre, som kun var et Tugtens Riis!

Spørge I om Giernings-Manden, nu! her seer I ham! Aabenlyst bekiender jeg, at det er mig, som her paa eengang hevnedes min Fader og Fædrene-Landet, at jeg har handlet baade paa mine egne og paa Eders Vegne, ene udrettet den Gierning, hvortil I burde rakt en hjælpsom Haand! Jeg veed meget vel, at de iblandt eder, som vare eders rette Herre og Konge hulde og troe, vilde aldrig nægtet mig deres Bistand, hvis jeg havde forlangt den, vilde aldrig vægret sig ved at tage Deel i saa ærefuld en Daad, men jeg vilde denne Gang ingen Hjælp begiære, ingen Stalbroder have, det var mig en Hjertens-Lyst, at straffe de Nidinger, uden at sætte Andre end mig selv i Vove, og jeg troede ikke at burde umage Andre med at dele en Byrde, som jeg ansaae mine egne Skuldre for stærke nok, til at bære alene.

Imidlertid, Leiligheden til at vise eders retmæssige Harmes vilde jeg ikke betage eder; Hofkrybet har jeg lagt i Aske, men Fenge halshuggede jeg kun, for at unde eder den Fyldestgjørelse at opbrænde hans Levninger! Hurtig nu altsaa! Haand paa Værket! høit lue Baalet! Nidingen brænde, Nidingen smelte! Vinden spille med Skalkens Emmer, Stormen adspredte Tyrannens Aske! Kaster den i Luften, og udfører saaledes den Kiærligheds-Gierning, jeg giemte til eder, for at I dermed skulde krone mit Værk! Dette er den Liig-Begiængelse en Tyran har fortjent, det er den Høitid der skal gjøres efter en Broder-Morder! ingen Urne skal giemme hans Aske, ja Fædrenelandet skal end ikke unde Asken af sin Fri¹⁸²heds Morder et Skjul, ingen Gravhøi skal oplade sig for Nidingens Støv, ingen Plet i Fædrenelandet besudles af hans Levninger, intet Naboland anstikkes af hans Stank, ei Jord og ei Hav skal besmittes af den Forbandedes Liig, intet Spor af Broder-Morderen skal blive tilbage!

Og nu! skal jeg oprive mine Saar, skildre min Jammer, opregne mine Gienvordigheder, fortælle eder, hvad I veed, saavel som jeg! Nei, kun Det vil jeg sige: Med dødeligt Had efterstræbt af min Stiffader, foragtet af min Moder, af falske Venner forhaanet, hensleed jeg sørgelig min Tid, fortærede i Jammer mine Aar, maatte daglig grue for Sværdet, som hængde i et Haar over mit Hoved, saa mit hele Liv har været en Kiæde af Kummer og Gienvordighed! Hvor tit har jeg ikke hørt eders stille Suk og sagte Klager over min tilsyneladende Afsindighed, som lod til at berøve min Fader en Hevner og beskytte hans Morder, det var mig et hørøstet Vidnesbyrd om, at der var kierlige Hjerter, i hvilke Kongens Minde, og hans Døds Ihukommelse levede endnu, og hvor er da det Steen-Hjerte i et Bryst af Staal, som ikke røres ved mine virkelige

Gienvordigheder, ei vil tage Deel i mine sande Lidelser!

Til eder taler jeg, saamange som ei har havt Lod eller Deel i Horvendels Mord, I maa have Medlidenhed med eders egen Fostersøn, og røres ved mit Uheld, I maa ynkes over eders forrige Dronning, min arme Moder, og dele hendes Glæde over at hun nu er udfriet fra den Skam, den dobbelte Skiændsel at favne sin Hosbonds Broder og Banemand! Kun forstilt var min Afsindighed, min Daarskab kun et Dække, hvorunder jeg pønsede paa Hevn, og om dette Paafund var Daarskab, om Listen forfeilede sin Hensigt, det see I nu for eders Øine; og det staaer til eder om I nu tør dømme mig fra Forstanden. Men haabe tør jeg, at I, med Broder-Morderens Aske under eders Fødder, med dyb Foragt 183for hans Støv, som var sin Herres, sin Konges og sit Fædrenelands Forræder, som stræbde at naae Toppen af uforskammet Ondskab, ved at voldtage baade sin Broders Rige og hans Dronning, at I, med dyb Foragt for denne Niding, eders Friheds blodige Morder, vil, som i faderlig Favn modtage, med Kiærligheds Øine betragte, og med Ærefrygt hylde mig, den retfærdige Hevns uskyldige Redskab! Det er jo dog mig som har aftvættet mit Fædrenelands Vanære, og udsløttet min Moders Skiændsel, mig som har fældet Tyrannen, og sønderknuset Broder-Morderen, mig, som ved at sætte List imod List har afvæbnet den Haand, som, hvis den endnu kunde røre sig, vilde daglig formere Tallet paa sine Forbrydelser! Skiønner nu paa den Velgierning, hvorved jeg, nedtynget af Bekymring over Fader og Fædreneland, befriede eder fra den strænge Herre, i hvis Øine Undersaat og Træl var Eet! ærer den Aand som besjæler mig, og maa I tilstaae, at jeg er Kronen værdig, saa rækker mig den! Oplader eders Øine, og seer! ingen Vanslægtning, ingen Broder-Morder, men eders store Velgiører, sin Faders ægte Søn, og Rigets retmæssige Arving er det, som taler! Hvem fortjener bedre de Frigjortes Hylдинг end Tyrannens Banemand, hvem har bedre Adkomst til at regiere, end den der sønderbrød Aaget og brækkede Voldsmandens Spir! Altsaa: I var Trælle, jeg løste eders Baand, tabt var Rigets Ære, falmet Kronens Glands, jeg har raadet Bod derpaa, fældet er Tyrannen, halshugget er eders Bøddel, og det Alt af mig, Loven veed I, Lønnen har I, har I Dyden med, da faaer Fortjenesten hvad den tilkommer!

Denne Unger-Svendens Tale havde rørt Alles Hjerter til Medlidenhed, ja mangan En endog til Taarer, og, saasart man for Veemod kunde opløfte Røsten, blev Amllet eenstemmig udraabt til Konge, thi 184Alle gjorde sig store Forventninger om hans Regjerings-Maade, som baade ved at fatte og udføre saa dybe og snilde Forsætter, havde viist en ganske overordenlig Forstand. Der var dog imidlertid ogsaa dem, der forundrede sig mindre over hans fine List, end over den Kraft der hørde til, i saa lang en Tid at tie med sit snilde Paafund.

Saasart nu Amllet havde bragt sine Ting i Orden herhjemme, udrustede han tre Skibe, herlig udstafferede, for at besøge sin Hustrue og Svigerfader i Brittannien, og Skibene bemandede han alle tre med de meest udsøgte og pyntelige Ungersvende, saa han i alle Maader ombyttede sin Stodder-Dragt med Konge-Pragt, thi Kieppene han før gik som en Stakkel giennem Landet med, maatte nu betale hans prægtige Optog. Blandt Andet lod han sig ogsaa gjøre et Skjold, hvorpaa, med særdeles Kunst, alle hans mærkelige Hændelser, lige fra hans første Opkomst, vare i et eget Slags Billed-Skrift aftegnede, og fordoblede hans Ære, ved at kundgiøre hans Fortjenester!

Her kunde man billedlig stave sig til Alt: til Horvendels Fald, Fenges Nidingsværk og Amllets Abe-Spil, til Stiffaderens Mistanke og Broder-Sønnens Plathed. Her saae man Krogene med deres Hager, og alle hine Fristelser: med Kvinden, med den graadige Ulv, med Skibs-Roret, og Strand-Sanden afbildede. Her saae man i Skoven Bræmsen med Haneskiæget, og det hemmelige Favntag! Her saae man Moder og Søn i Samtale paa Slottet, og Tegn til Lurendreierens Hændelser, ligefra man trak ham ud af Krogen, til han gik i Svinene! Her saae man Amllet randsage sine sovende Oppasseres Giemmer, og omskrive Runerne, saae ham ogsaa ved Britte-Kongens Bord vrage det Fede, og kimse ad den stærke Drik, og gjøre spodske Miner ad det kongelige Herskab! Gesandterne i Galgen, Amllet i Bryllups-Klæder, under Seils til Danne185mark, i Salen hvor man drak hans Gravøl, med Kieppene, som han sagde gik for hans Ledsagere, med Bægeret i Haand som Skiænker, med det dragne Sværd og de blodige Finger-Ender; videre, det fornaglede Sværd, de drukne, tumlende Giæster, Omhænget med Krogene spændt over de Sovende, den blussende Brand, den luende Sal, den sjunkne Hald, Sværd-Byttet i Fenges Seng-Kammer, og Tyrannens Fald for sit eget Sværd; alt Dette havde den store Mester med vidunderlig Kunst afbildet paa dette Kiæmpe-Skjold, saa hver Ting havde faaet sit Tegn, hver Gierning sit billedlige Udtryk!

For at det Hele kunde tage sig desbedre ud, havde alle Amllets Følgesvende lutter forgyldte Skjolde, og i dette Optog kom han til Britannien, hvor han ogsaa blev modtaget med kongelig Pragt, men da den brittiske Konge spurgde over Borde, om Fenge levede endnu og var ved Helsen, mærkede han strax det var overflødigt at spørge til hans Befindende, som befandt sig i de Dødes Rige, og ved at spørge videre paa Langs og Tværts om de nærmere Omstændigheder, opdagede han, at det var Fenges Banemand han sad og talde med. Uagtet han nu ikke lod sig mærke med nogen Ting, var den Efterretning dog som et Tordenslag i hans Øre, thi han og Fenge havde indgaaet Fostbroderskab, og derved hellig lovet, at hevne hinandens Død, og det var da ingen lille Leiervold han her kom i. Paa den ene Side raadte Fader-Hiertet ham til at skaane sin Daatters Mand, men paa den anden Side fordrede ikke blot Venskab, men især det høitidelige Løfte og de dyre Eder, som det agtedes for Nidingsværk at bryde, at her maatte hverken Frændskab eller Svogerskab komme i Betragtning, og virkelig vandt Trofastheden Seier, saa han besluttede at holde sit Ord og opoffre sin Svigersøn. Da det nu imidlertid ogsaa ansaaes for et Nidingsværk at krænke Giæste-Retten, besluttede

186han at spille Sværdet i en Andens Haand, saa Amllet kunde falde, og han dog synes uskyldig. Desaarsag skulde han sit Forsæt, og holdt gode Miner med Skielmen bag Øret, i det han bad Amllet, hvis Snildhed han opløftede til Skyerne, at reise hen og beile for sig til Dronningen i Skotland, som han saa inderlig ønskede at faae i Steden for den kiære Hustrue, Døden nys havde berøvet ham. Sagen var nemlig den, at Kongen vidste godt, den Dronning var ikke alene for knipsk til at gifte sig, men tillige saa stolt og blodtørstig, at hun fattede et dødeligt Fiendskab til Enhver, som vovede at tale til hende om Kiærlighed, og iblandt alle de mange Beilere hun havde havt, var endnu ikke en Eneste sluppet bort med Livet.

Amllet var slet ikke uvidende om, hvad han vovede, ved at rygte saadant et Ærinde, men derfor vilde han dog ingenlunde vægre sig, og tog trøstig paa Vei med et godt Følgeskab, deels af hans egne Tjenere, og deels af Indfødte, som Kongen lod ham faae. De reiste da, og kom til Skotland, men da de nærmede sig Dronningens Slot, saae de en Eng ligge tæt ved Veien, hvor de syndes det var bedst at bede lidt med Hestene, og Amllet blev saa indtaget af Stedets Yndighed, at han ikke kunde modstaae Lysten til at hvile sig lidt i det Grønne, hvorfor han satte sine Vagter ud, og lagde sig ned i Engen, ved en sagte rislende Bæk, som dyssede ham sødelig i Slummer. Det fik Dronningen Nys om, og sendte strax ti Ungersvende ud, som skulde bespeide de Fremmedes Færd og Føring, og imellem disse Speidere var der et opvakt Hoved, som vidste godt at narre Vagten, og var forvoven nok til at liste sig lige hen til Amllet, og nappe hans Skjold, og det gjorde han saa behændig, at uagtet Amllet havde Skjoldet til sit Hoved-Giærde, vaagnede dog hverken han eller Nogen af alle hans Følgesvende. Ja, ikke dermed nok, men Skalken fik ovenikiøbet ogsaa Frier-Brevet, som Amllet havde med, ligesaa behændig listet ud af Tasken, og kom da tilgavns med Syn for Sagn hjem til sin Frue. Saasnart Dronningen fik Fingre paa Skjoldet, gjorde hun store Øine, og ved at give nøie Agt paa Prikker og Streger, stavede hun sig virkelig til Hoved-Indholden af det Hele, saa hun fandt ud, at den Svend, hun her fandt for sig, havde, ved Hjælp af den dybsindigste Snildhed, hevnet sin Faders Død paa Morderen, som skulde være hans Farbroder. Derpaa tog hun Frier-Brevet frem, og da hun ingen Lyst havde til den gamle, men vel til den unge Beiler, forandrede hun alle Skieltegnene, saa Mening blev, at Kongen i Britannien, under Haand og Segl, bad hende om, at ægte Overbringeren, og for at gjøre Tingens desmere sandsynlig, lod hun i Brevet indføre, hvad hun havde fundet paa Skjoldet, thi deraf skulde følge, at Skjold-Drageren og Brev-Drageren var en og den Samme, saa man ikke kunde tage Feil af, hvem Kongen meende. Saaledes brugte hun nu samme Fif med Amllet, som hun saae, han før havde brugt, da han spilte sine Ledsagere det slemme Puds, og derpaa befalede hun Speiderne, at bringe baade Skjold og Brev tilbage igjen, og lægge dem hvor de tog dem. Det var nu Altsammen godt nok, men imidlertid var Amllet vaagnet, og saasnart han mærkede Uraad, var han gammel nok til at lukke Øinene igjen, og lade som han sov, thi hvad man er sovet fra, maa man lure sig til, tænkte han, og hvem der først engang har været paa Spil, og havt Lykken med sig, han kommer nok igjen. Regningen var ogsaa ganske rigtig, thi Speideren kom listende ad den samme Krogvei, som før, for at blive af med Skjoldet og Brevet igjen, og saa var Amllet ikke seen, men sprang op og annammede Personen. Da nu Amllet havde faaet Hold og Hævd paa ham, vakde han sine Stalbrødre og gik op paa Slottet til Dronningens, hvem han hilste saa flittig fra sin Sviger-Fader, og overrakte Brevet med Kongens Haand og Segl. Hærm-Drude, saa hedd Dronningen, tog strax og læste Brevet, og bevidnede derpaa Amllet i de forbindtligste Udtryk sin Høiagtelse for hans Viisdom og Bedrifter. Fenge, sagde hun, fik Løn som forskyldt, men der hørde meer end menneskelig Mod og Forstand til at vove og udføre saa høit og indviklet et Spil, som du nu kan rose dig af, da det ved mageløs Snildhed er lykkedes dig ikke blot at hevne din Faders Mord og din Moders Skiændsel, men ogsaa med Æren at udvriste Spiret af saa udlært en Fristers Haand, og hjemle dig det selv ved Heltedaa. Hvad jeg imidlertid ikke kan begribe, er hvorledes en Mand, der i alle andre Ting har seet sig saa godt for, dog har kunnet gifte sig i Blinde, og synke ned fra sin hartad meer end menneskelige Høihed til et Kvinde-Menneske af den allerlaveste Stand, thi uagtet din Sviger-Fader ved et Lykketræf er blevet Konge, saa er din Hustrue dog ligefuldt af Trælle-Æt, og naar en forstandig Mand vil gifte sig, maa han ikke see efter et glat Ansigt, men efter et gyldent Stamme-Træ! efter Roden og ei efter Bladene, skal Blomsten bedømmes, og den favre Skikkelse, der saa let optænder Begiærligheden, er kun en Sminke, hvormed manganen høibaaren Slægt har fordærvet sine rene og adelsfine Grundtræk! Du kunde jo dog vel have fundet en Brud iblandt dine Lige, thi jeg tør saaledes mene, du her seer en Kvinde, som hverken i Henseende til Stand eller Formue var dig uværdig, da hun hverken i Adelskab eller Herredømme giver dig det Mindste efter, men er saa mægtig en Dronning, at kun hendes Kiøn forbyder hende at være Konge, eller rettere sagt, at hun kun behøvede at række en Mand sin Haand, for at opløfte ham paa Thronen, saa med hende sank et Konge-Rige i hvilken Mands Arme hun tillod at omfavne sig, og hvem det timedes, at drage hende til sig med den venstre Haand, fik med det Samme Konge-Spiret i den høire! Naar hun nu selv tilbyder dig sin Haand, da bliver den ei derved mindre værd, thi at hun ei er giftesyg, det vidne de kolde Svar hun hidtil gav med Staal saamangen en Beiler! Saa glem da nu de røde Kinder over Rosen-Roden, stræb at tækkes den høibaarne Dronning, og føl dig lykkelig i hendes Arme!

Under disse Ord gik Dronningen Amllet imøde med aabne Arme, og han havde fundet saa stor Behag i hendes Tale, at han hjertensgiern mødte hende paa Halv-Veien, sluttede hende i sin Favn, kappedes med hende i Kys og Kiærtegn, og forsikkrede, at han var fuldkommen af hendes Mening.

See, nu var da Alting klappet og klart, der gik Bud omkring til alle gode Venner og store Herrer, de kom, der blev gjort Gilde, og Amllet og Hærm-drude blev Mand og Kone.

Med denne sin nye Dronning reiste nu Amllet til Britannien, men lod dog for en Sikkerheds Skyld, hvad

heller ingenlunde var af Veien, en heel skotsk Krigshær komme strax bag efter. Den Første han mødte i Nærheden af den brittiske Konges Slot, var hans første Dronning, og hun klagede rigtig nok over, at Frillen, han førde med sig, var hende en Torn i Øiet, men lagde dog til, at efter hendes Mening burde en Kone elske sin Mand høiere, end hun hadede hans Frille, og at hun derfor umuelig kunde være sin Husband saa fiendsk, at tie med hvad Forræderie, hun vidste der var oplagt imod ham. Den Søn, sagde hun, som er vort Ægteskabs Frugt, kan jeg aldrig betragte, uden derved at bindes fastere til dig, han maa vel hade sin Moders Bedrager, men jeg maa dog elske hans Fader, og den Kiærligheds Lue du har optændt i mit Hjerte, skal ingen Misundelse slukke, og ingen Gienvordighed dæmpe. Derfor vil jeg nu ogsaa aabenbare dig, at der er Noget i Giære mod dig, som ikke er godt, og en Snare spændt for din Fod, vogt dig for din Sviger-Fader, thi han er dig gram, fordi du saa ilde har rygtet hans Ærinde, kun melet din egen Kage, og glemte den Troskab du skyldte ham, som dig udsendte. Saa talde hun, og viiste derved, at hun elskede sin Mand høiere end sin Fader.

Imidlertid kom Kongen selv ud imod sin Svigersøn, og sagde ham mange smukke Ting, men det kom aldrig inden for hans Tænder, og at han bød ham til Giæst var kun for at lokke ham i Fælden. Det mærkede Amllet ogsaa godt, men besluttede dog at skjule sin Mistanke ligesaa godt som Kongen skjulde sit Fiendskab, tog et Harnisk indenfor sine Klæder, og reed saa til Slottet med tohundrede Ryttere, da han heller vilde vove sit Liv, end have Ord for at være bange. Begge Slots-Portene stode paa vid Gavl, saa der var frit Kiøring, men i den dunkle Hvælvning stak Kongen saa trofast til Amllet, at, havde ikke Harnisket været, var Spydet gaaet lige igiennem ham. Nu derimod slap han med at blive let saaret, vendte sin Hest og travede hen hvor han havde ladet Skotterne lægge sig i Baghold. Herfra sendte han den fangne Speider til Kongen, som skulde forklare, hvorledes han, efter Hærmdrudes Befaling, havde listet sig til at bortsnappe Kongens Brev, hvoraf da skulde følge, at Amllet ingenlunde havde bedraget Kongen, men at den skotske Dronning var ene og alene Skyld i det Hele. Kongen lod sig imidlertid ikke holde op med Snak, men forfulgte Amllet paa staaende Fod, og anrettede et stort Nederlag paa hans Krigshær. Amllet saae, der var ikke andet for end næste Dag at vove et Slag, men da hans fleste Folk vare faldne, tiltroede han sig ikke Styrke nok, og hittede derfor paa det Raad, at opvække de Døde saa godt han kunde, det vil da sige: stille dem op med Spiler og Sti¹⁹¹vere i deres fulde Rustning, deels til Fods, ved Hjælp af en Hob Stene der laae, og deels til Hest, hvor han bandt dem fast. Det kom da virkelig til at see ud, som han havde faaet en betydelig Forstærkning, thi der var netop ligesaamange staaet op i Dag, som der faldt i Gaar, og de udgjorde ligesom en Kile, saa Pudset var ikke nemt at opdage. Den Tid var ingenlunde spildt, som han anvendte paa det Stykke Arbeide, thi om Morgenens, da Soel gik op, stod hele Troppen i Straale-Skiæret, og frembød virkelig et forbausende Skuespil af Dødnings, som havde reist sig til Kamp, Hensovne, der truede med blinkende Sværd. Slagne med Rædsel over dette Syn, holdt Britterne det for raadeligst at flye i Tide, saa de, som i levende Live vare slagne til Jorden, overvandt nu efter Døden deres Banemænd! Længe nok kan man trættes om, enten Amllet havde meest sin Snildhed eller Lykkens Gunst at takke for Seieren, men nok er det, at han blev Seier-Herre, og Britte-Kongen, som ikke ret havde lært at tage Benene med sig, faldt i Flugten for de Danske. Efter nu derpaa at have forstyrret den brittiske Røver-Rede, drog Amllet med et uskateerligt Bytte og begge sine Hustruer hjem til sit Fædreneland!

Imidlertid var Rorik død, og en vis Viglet kommet paa Thronen, som i Amllets Fraværelse havde holdt et ugudeligt Huus med hans Moder, og berøvet hende alt hendes kongelige Liggendefæ, under det Paaskud, at hendes Søn, ved selv at sætte sig paa den jyske Throne, havde krænket Leire-Kongens Ret, hvem det ene tilkom at give og at tage Konge-Navn i Danmark. Denne Fornærmelse bar Amllet saa taalmodig, at han endog, for at stoppe Munden paa Bagtalelsen, oversendte Viglet den kostbareste Deel af sit vundne Bytte, og først siden, ved en god Leilighed, gav han sin Vrede Luft, og bekrigede Viglet, hvem han ogsaa overvandt, 192og fordrev Fjaller, som var Statholder i Skaane, langt bort, efter Rygtets Sigende, til Undens-Ager, et Sted, som for Resten Ingen af vore Folk kiender Noget til. Viglet kom dog imidlertid ved Hjælp af Skaaninger og Sællandsfarer, igjen paa Benene, og udæskede, ved en Herold, Amllet til standende Strid. Denne klarøiede Helt saae sig nu omflaget af tvende fiendtlige Skikkelser: Skiændsel nemlig, og Død; vilde han tage imod Udfordringen, stod Døden ham truende for Øine, og vilde han afslaae den, sank han som en Kryster under Skiændselen. Dog, eftersom hans Blik var stadig hæftet paa Dyden, da beholdt ogsaa Lysten til ufordunklet at bevare dens Ædelsteen, Overvægt i hans Sjæl, og det priselige Efter-Mæle, han inderligst attraaede, overdøvede hans Hjertes bange Slag, Dødens Skrække-Billeder opløstes i Straalerne af den sande Ærens Soel, og det slog ham, at Forskiellen imellem Kryster-Liv og Helte-Død er saa omtrent den samme som mellem Gabe-Stokken og Konge-Stolen! Hvad der imidlertid bekymrede ham meer end hans forestaaende Fald i sig selv, var at hans inderlig elskede Hærmdrude derved kom i Enkestand, og han gjorde sig al optænkelig Umage for, at skaffe hende en god Mand, endnu før han gik i Slaget, men Hærmdrude forsikkrede, at hun havde Mod og Mandshjerte til at følge ham tro midt ind imellem de skarpe Sværd, og sagde, at det maatte være et Afskum af en Kvinde, som ei turde lægge sine Been ved sin Ægte-Mands Side. Det var store Ord, men som hun havde kun liden Ære af, thi saasnart Slaget, som stod i Jylland, var forbi, og Amllet faldet for Viglets Haand, lod hun sig ikke alene godvillig fange, men tillige omfavne af Seier-Herren!

Saaledes gaaer det med alle Kiællinge-Løfter: de adspredes som Avner for Vinden, og synke som Bølgen i Havet, men hvem vil ogsaa stole paa et 193Kvinde-Hjerte, der skifter Sind, som Blomsten fælder Blade, som Aars-Tider vexle, og Hændelser udslette hinandens Spor. Med den Undskyldning, at Loven er ærlig, men

Holden besværlig, løser sig den letsindige Kvinde fra sine store Løfter, og flagrer did, hvor den glimrende Fristelse vinker, glemmer hurtig det Gamle, og griber begiærlig det Ny, kan aldrig stædes, og er som en Bold for de skiftende Lyster!!

Saa døde da Amlet, end veed man i Jylland at vise hans Gravhøi, og en Mark, som bærer hans Navn; og det skal være hans Efter-Mæle, at havde han kunnet levet sin Alder ud med Lykken i Følge, da vilde hans herlige Anlæg udviklet sig i meer end Herkuliske Bedrifter, og smykket hans Tinding med Halvgude-Krandsen!

Viglet opnaaede uanfægtet paa Thronen en høi Alderdom, og fik saa sin Helsot.
